

6518 sayılı Kanun ile değişik hali

**KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 6001
Kabul Tarihi : 25/6/2010
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih: 13/7/2010 Sayı : 27640
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 49 Sayfa:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; karayolları ağının kalkınma planları, ulaştırma ana planı, stratejik plan ve programlar çerçevesinde ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde ulusal düzeyde geliştirilerek yaygınlaştırılmasını; karayolları ve karayollarıyla ilgili altyapı, diğer yatırımlar ve hizmetlerin, ekonomik ve sosyal gelişmenin gereklerine uygun, diğer ulaşım sistemleri ile uyumlu, güvenli ve çevreye duyarlı bir şekilde yapılması ve/veya yaptırılması ve Karayolları Genel Müdürlüğünün çalışma usul ve esasları ile teşkilat ve görevlerine ilişkin hükümleri düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakan: Ulaştırma Bakanını,
- b) Bakanlık: Ulaştırma Bakanlığını,
- c) Bakım, onarım ve işletme tesisi: Karayolu ile ilgili bakım, onarım ve işletme işlerinin yapılması amacıyla oluşturulan yapı ve tesisleri,
- ç) Bölünmüş yol: Geliş ve gidiş trafiği, ayırıcı bir engel ile birbirinden ayrılmış olan ve birden fazla gidiş ve geliş şeridi bulunan karayolunu,
- d) Devlet yolları: Belediyeler veya diğer kurumların sorumluluğunda bulunan yollar dışında kalan ve transit trafiği, illere, limanlara, tersanelere, hava alanlarına, demiryolu istasyonlarına, sınır kapılarına kesintisiz olarak ulaştıran ana karayollarını,
- e) Erişme kontrolü: Transit trafiğe tahsis edilen karayollarında, yaya, hayvan ve motorsuz taşıt ve araçların girmesinin engellenerek, ancak izin verilen motorlu taşıtların yararlandırıldığı, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasak olduğu, trafiğin özel bir kontrole tâbi tutulmasına ilişkin uygulamayı,
- f) Genel Müdür: Karayolları Genel Müdürünü,
- g) Genel Müdürlük: Karayolları Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Hizmet tesisleri: Karayolları sınır çizgisi içinde kalan otel, motel, lokanta, akaryakıt istasyonu, servis istasyonu ve diğer tesisleri,

h) İl yolları: Belediyeler veya diğer kurumların sorumluluğunda bulunan yollar dışında kalan, illeri birbirine, Devlet yollarına, limanlara, tersanelere, demiryolu istasyonlarına, hava alanlarına ve kamu ihtiyacının gerektirdiği diğer yerlere bağlayan ve bir il sınırı içinde başlayıp biten karayollarını,

ı) İşletici şirket: İlgili mevzuat hükümleri uyarınca işletme hakkı verilen veya devredilen Türkiye’de kurulmuş sermaye şirketlerini,

i) Karayolu: Trafik akışına imkân sağlamak üzere kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeritleri, köprüler, tüneller, her türlü sanat yapıları, koruma yapıları ve diğer alanları,

j) Karayolu sınır çizgisi: Kamulaştırılmış, kamuya terk veya tahsis edilmiş karayolunda mülk ile olan sınır çizgisini; diğer karayollarında, yarmada şevden sonra hendek varsa hendek dış kenarı, hendek yoksa şev üstü kenarı, dolguda şev etek çizgisini; yaya yolu ile ayrılmış karayolunda yaya yolunun mülkle birleştiği çizgiyi,

k) Otoyol: Yüksek standartlara sahip, trafik seyrinde asgari hız sınırlaması uygulanan, seyahat hızı yüksek ve üzerinde erişme kontrolünün uygulandığı karayolunu,

l) Toplayıcı yol: Otoyol, Devlet ve il yollarında transit trafiği tehlikeye sokacak şekilde giriş, çıkış, geçiş ve müdahalenin önlenmesi ve trafiğin düzenli ve güvenli akışının sağlanması amacıyla, ihtiyaca bağlı olarak, karayolunun bir veya iki tarafında tesis edilen bir veya iki yönlü trafiğe açık tali yolları,

m) Trafik: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolu üzerindeki hâl ve hareketlerini,

n) Trafik işaretleri: Trafiği düzenleme amacıyla kullanılan işaret levhaları, yer işaretlemeleri, ışıklı ve sesli işaretler ile trafik zabıtası veya diğer yetkililerin trafiği yönetmek için yaptıkları hareketleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetkiler ile Teşkilat Yapısı

Kuruluş

MADDE 3- (1) Kanunlarla verilen görevleri yürütmek üzere, Ulaştırma Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine sahip, merkezi Ankara’da olan özel bütçeli Karayolları Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Otoyol, Devlet ve il yolları ağına giren karayolları güzergâhları ile bunların değişikliklerine ilişkin planları hazırlamak veya hazırlatmak.

b) Hazırlayacağı programlar uyarınca karayollarını yapmak, yaptırmak, emniyetle kullanılmalarını sağlayacak şekilde sürekli bakım altında bulundurmak, bakımını yaptırmak, onarmak, onarımını yaptırtmak, işletmek, işlettmek.

c) Görev alanına giren karayolu ağlarının yapımı, bakımı, onarımı ve diğer hususlar hakkında teknik nitelik ve şartları tespit etmek veya ettirmek ve gerekli şartnameleri hazırlamak.

ç) Otoyollar ve bunların üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri ile hizmet tesislerinin, diğer mal ve hizmet üretim birimleri ile varlıklarının yapımını ve/veya bakım ve onarımını ve/veya işletmesini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek.

d) Karayollarının kullanılmasına, teknik emniyet ve korunmasına yönelik kurallar ile tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını uluslararası uygulamaları da dikkate alarak tespit etmek, yayımlamak ve kontrol etmek.

e) Görev alanına giren karayollarında, uygun göreceği yol işaretlerini belirlemek, uygun yerlere koymak ve bu kapsama giren işleri yapmak veya yaptırmak.

f) Görev alanına giren işler için gerekli plan, harita, etüt ve proje işleri ile araştırma- geliştirme çalışmaları yapmak veya yaptırmak.

g) Karayollarının yapım, bakım ve onarımı ile emniyetle işlemesi için gerekli olan garaj ve atölyeleri, makine ve malzeme ambarları ile depolarını, servis ve akaryakıt tesislerini, laboratuvarlarını, deneme istasyonlarını, dinlenme yerlerini, bakım ve trafik emniyetini sağlamaya yönelik bina ve lojmanları, alıcı-verici telsiz istasyonları ile gerekli haberleşme şebekelerini, Genel Müdürlüğün görevlerini daha verimli şekilde yerine getirmesine yönelik eğitim tesisleri ile sosyal tesisleri ve diğer bütün yan tesisleri hazırlayacağı ve hazırlatacağı plan ve projelere göre yapmak, yaptırmak, donatmak, işletmek veya işlettirmek, bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak, kiralamak.

ğ) Karayollarının temizliği, gereken bölümlerinde çevre düzenlemesi ve yol boyu ağaçlandırılması ile peyzaj hizmetlerini yapmak veya yaptırmak.

h) Tarihi köprülerin bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmak.

ı) Bu Kanunla verilen görevlerin yapılabilmesi için lüzumlu her türlü araç-gereç, taşıt ve makineler ile donatılarını, bunların işletilmesi ve onarılması için gerekli olan uygun malzemeyi seçmek, temin etmek, gerektiğinde imal etmek veya ettirmek, depolamak, onarmak, gerekli ambar, atölye ve tesisleri donatmak, işletmek veya işlettirmek.

i) Görev alanı içinde bulunan işlerin yapılması, trafik akışının emniyetle ve kolaylıkla sağlanması için gerekli her türlü araziye, binalı ve binasız taşınmazları, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kamulaştırmak, satın almak, trampa yapmak, kiralamak ve gerekli hâllerde geçici olarak işgal etmek.

j) Otoyol, Devlet ve il yollarında karayolu sınır çizgisi içinde kalan uygun alanlar ile karayolu sınır çizgisi dışında Genel Müdürlüğe devir ve temlik edilmiş veya Genel Müdürlüğün mülkiyetinde olan diğer alanlardaki taşınmazların ve tesislerin kiraya verilmesi, bunlar üzerinde irtifak hakkı, kullanma izni veya ön izin verilmesi gibi işlemleri yapmak, yaptırmak, yapılan bu işlemlerle ilgili gerekli hâllerde Maliye Bakanlığına bilgi vermek.

k) Görev alanındaki karayolları güzergâhlarındaki taşınmazlarla ilgili olarak tahsis, devir, kamulaştırma veya ilgili diğer hukuki süreçlerin tamamlanmasını müteakip ilgili taşınmazların tapu sicillerinde terkin ve diğer işlemlerini yapmak veya yaptırmak.

l) Talep halinde ve ücret karşılığında kamu kurum ve kuruluşları ile yerli ve yabancı özel sektörden ilgililere faaliyet konuları ile ilgili eğitim hizmeti vermek.

m) İş ve faaliyetlerine ilişkin veri ve bilgileri derlemek, basmak, yayımlamak veya yayımlatmak.

n) 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanun ve 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetlerle ilgili görevlendirilen şirketlere, ihale aşamasında ilan edilmek kaydıyla, gerektiğinde ortak olmak ve bununla ilgili işlemleri yapmak.

o) Görev alanına giren konularda kanunlarla verilen diğer işleri yapmak veya yaptırmak.

Teşkilat yapısı

MADDE 5 - (1) Genel Müdürlük, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelir. Genel Müdürlüğün merkez teşkilatı ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

(2) Genel Müdürlük, taşra teşkilatı olarak bölge müdürlüğü, ikmal müdürlüğü, atölye müdürlüğü ve bölge müdürlüğüne bağlı teknik, idari ve bakım şube müdürlüğü, başmühendislik ve şefliklerden oluşur.

(3) Taşra birimlerine bağlı alt birimlerin yerlerini ve sınırlarını hizmetin gerektirdiği şekilde tespit etmeye ve gerekli hâllerde değiştirmeye Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan yetkilidir.

(4) Genel Müdürlüğün teklifi üzerine, lüzumlu görülen merkezlerde, tamir atölyeleri ile test ve araştırma-geliştirme laboratuvarları açmaya Bakan yetkilidir.

Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları

MADDE 6 - (1) Genel Müdürlüğü, Genel Müdür temsil eder. Genel Müdür, Genel Müdürlüğün en üst yöneticisi olup, Genel Müdürlük hizmet ve faaliyetlerini; kalkınma planlarına, stratejik plana ve mevzuat hükümlerine uygun olarak, görev alanına giren konularda diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütür.

(2) Genel Müdür, merkez ve taşra teşkilatının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli, yetkili ve sorumludur.

(3) Genel Müdüre yardımcı olmak üzere en fazla dört Genel Müdür Yardımcısı atanır.

Hizmet birimleri

MADDE 7- (1) Merkez teşkilatı, ana hizmet birimleri, danışma ve denetim birimleri ile yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

(2) Ana hizmet birimleri aşağıdaki birimlerden oluşur:

- a) Etüt, Proje ve Çevre Dairesi Başkanlığı
- b) Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- c) Yol Yapım Dairesi Başkanlığı
- ç) Tesisler ve Bakım Dairesi Başkanlığı
- d) Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı
- e) İşletmeler Dairesi Başkanlığı
- f) Makine ve İkmal Dairesi Başkanlığı
- g) Sanat Yapıları Dairesi Başkanlığı
- ğ) Taşınmazlar Dairesi Başkanlığı
- h) Program ve İzleme Dairesi Başkanlığı

(3) Danışma ve denetim birimleri aşağıdaki birimlerden oluşur:

- a) Teftiş Kurulu Başkanlığı
- b) Hukuk Müşavirliği
- c) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

(4) Yardımcı hizmet birimleri aşağıdaki birimlerden oluşur:

- a) İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı
- b) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- c) Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı

(5) Hizmet birimlerinin görevleri, Genel Müdürlüğe bu Kanunla verilen görevlere paralel olarak yönetmelikle düzenlenir.

Teftiş Kurulu Başkanlığı

MADDE 8- (1) Teftiş Kurulu Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Genel Müdürün emri veya onayı üzerine, Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilatının faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak Genel Müdür adına teftiş, ön inceleme, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek.

b) Müfettişlerin araştırma, ön inceleme, inceleme, soruşturma ve denetim sonucu düzenleyecekleri raporları Başkanlık görüşü ile birlikte Genel Müdürlük makamına sunmak.

(2) Müfettiş yardımcılığına yarışma ve yeterlik sınavları suretiyle alınma, meslekte yetiştirilme, müfettişliğe ve başmüfettişliğe atanma ile Teftiş Kurulu Başkanlığının çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Hukuk Müşavirliği

MADDE 9- (1) Hukuk Müşavirliğinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Genel Müdürlüğün lehine veya aleyhine açılacak davaları takip etmek.

b) Genel Müdürlük hizmetleriyle ilgili olarak, diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan kanun, tüzük ve yönetmelik taslaklarını, Genel Müdürlük birimleri tarafından tertip ve tanzim edilecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını, Genel Müdürlük ile üçüncü kişiler arasında çıkan her türlü uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve Genel Müdürlükçe sorulacak diğer işleri inceleyip hukukî mütalaasını bildirmek.

c) Genel Müdürlüğe kanunlarla verilmiş olan görevlerle ilgili her türlü dava ve takip işlerini yapmak.

ç) Genel Müdürlükçe hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilen davaları takip ve koordine etmek.

(2) Genel Müdürlüğe kanunlarla verilmiş olan görevlerle ilgili her türlü dava ve takip işleri, Genel Müdürlüğün hukuk müşavirleri ile kadrolu veya sözleşmeli avukatları aracılığıyla veya gerektiğinde Genel Müdürlükçe belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinde öngörülen doğrudan temin usulü ile avukatlar veya avukatlık ortaklıkları ile yapılacak avukatlık sözleşmeleri yoluyla yürütülür.

(3) Genel Müdürlük lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin dağıtımı hakkında, 2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekalet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

Personel, atama usulü ve kadrolar

MADDE 10- (1) Genel Müdürlük personeli 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbidir.

(2) 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun hükümlerinde belirtilenler dışında kalan personelin atamaları Genel Müdür tarafından yapılır. Teftiş Kurulu Başkanı, daire başkanları ile iç denetçiler Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan onayı ile atanır.

(3) Genel Müdürlük kadrolarının tespiti, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tâbidir.

(4) Müşavir kadrolarına, Genel Müdürlükte daire başkanı, dengi ve üstü kadrolarla bölge müdürü kadrolarında en az altı ay süre ile görev yapanlar arasından atama yapılır.

(5) **(Ek: 6/2/2014-6518/109 md.)** Genel Müdürlüğün Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarına Kamu Personel Seçme Sınavı (B) Grubu puan sırasına göre ilk defa açıktan atanacak personel, alım yapılacak her bir unvan için boş kadro sayısının üç katına kadar çağrılacak adaylar arasından Genel Müdürlükçe yapılacak sözlü sınav başarı sırasına göre atanır. Genel Müdürlük kadrolarına yapılacak atama ve nakil işlemlerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Gelirler ve Muafiyetler****Gelirler**

MADDE 11- (1) Genel Müdürlüğün gelirleri şunlardır:

- a) Genel bütçeden her yıl yapılacak Hazine yardımları.
 - b) Sözleşmelerde öngörülmesi hâlinde işletici şirket tarafından ödenen paylar.
 - c) Genel Müdürlük tarafından işletilen geçiş ücretli karayollarından alınan ücretler.
 - ç) Genel Müdürlüğün görev ve sorumluluğunda bulunan karayollarında, karayolları sınır çizgisi içinde kalan alanlar ile karayolları sınır çizgisi dışında kalan Genel Müdürlüğe devir ve temlik edilmiş taşınmazlar ve tesisler ile mülkiyetinde olan taşınmaz ve tesislerin kiraya verilmesi, ön izin verilmesi, irtifak hakkı tesisi veya kullanma izni verilmesi sonucunda elde edilen gelirler.
 - d) Müteahhitlere sözleşmeleri gereğince verilen malzeme, araç-gereç, depo, arazi ve sair unsurlardan elde edilen kira bedelleri.
 - e) Taahhütlerini tamamen veya kısmen yerine getirmeyen müteahhitlerden alınan tazminatlar ile gelir kaydedilen teminatlar.
 - f) Taşınmaz satışından veya kiraya verilmesinden elde edilen gelirler.
 - g) Lüzumu kalmayan veya hurdaya ayrılan karayolu makineleri ve atölyelere ait sair eşyanın satışlarından elde edilen gelirler.
 - ğ) İhale şartnamesi veya dokümanı satışlarından elde edilen gelirler.
 - h) İşletme hakkı verilen hizmet tesislerinden elde edilen gelirler.
 - ı) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden gelen hizmet talepleri çerçevesinde elde edilen gelirler.
 - i) Her türlü bağış, yardım ve nema gelirleri ile diğer gelirler.
- (2) Genel Müdürlüğün her türlü iç ve dış borçlanması Hazine Müsteşarlığının iznine bağlıdır.

Genel Müdürlüğün para ve mallarının statüsü, istisna ve muafiyetler

MADDE 12- (1) Genel Müdürlüğün bütün para ve malları Devlet malı hükmünde olup, haczedilemez. Bunlar aleyhine işlenen suçlar, Devlet malları aleyhine işlenmiş sayılır.

(2) Genel Müdürlük; bu Kanun kapsamındaki görevleri dolayısıyla yapacağı işlemler yönünden, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç, her türlü vergi, resim, harç ve paydan, tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan her türlü döner sermaye ücretinden muaftır. Ancak, yargı harçlarının Genel Müdürlüğün haklılığı nispetinde karşı taraftan tahsiline ilgili merciince karar verilir.

(3) Genel Müdürlüğe, bu Kanunla verilen görevlerin ifası için gerekli olup Genel Müdürlükçe satın alınan veya ithal edilen binek araçları hariç, motorlu vasıtalarla, motorlu, motorsuz makine, cihaz, araç-gereç ile bunların yedek parçaları ve lastikleri, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(4) Genel Müdürlüğün gelirleri vergiden müstesnadır. Bu istisna, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılan kesintileri kapsamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yol Ağları

Görev ve sorumluluk alanındaki yol ağları

MADDE 13- (1) Genel Müdürlüğün görev ve sorumluluk alanında bulunan karayolları; otoyollar, Devlet yolları ve il yolları olmak üzere üç sınıfa ayrılır.

(2) Otoyol, Devlet yolu ve il yolu niteliğindeki karayolu ağları; kamu yararı, millî savunma ihtiyaçları ve bu ağların gelişmesine tesir eden ekonomik etkenler göz önünde tutulmak suretiyle Genel Müdürlük tarafından ilgili kuruluşların görüşü alınarak tespit edilir ve Bakan onayı ile uygulanır. Düzeltmeler, değiştirmeler, eklemeler ve çıkarmalar da aynı usulle yapılır.

(3) Genel Müdürlüğün görev alanından çıkarılan karayollarına ait tüm hak ve sorumluluklar, gerekli yazılı bildirim yapıldıktan sonra başkaca işleme gerek kalmaksızın ilgili idarelerine devredilmiş sayılır.

(4) Başka bir kurumun sorumluluğunda iken Genel Müdürlüğün görev alanına dâhil edilen karayolları ile Genel Müdürlüğün görev alanından çıkarılan karayolları kenarında münhasıran devralınan veya devredilen karayolu kesimi ile ilgili yapı ve tesislerin devir ve temlikine ilişkin hususlar, taraflar arasında imzalanacak protokol ile belirlenir.

Geçiş ücretlerinin belirlenmesi

MADDE 14 - (1) Otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayollarının geçişi ücretli olacak kesimleri Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan tarafından belirlenir. Bu karayollarının geçiş ücretleri ile bu ücretlerin yeniden belirlenmesi; ücretlendirilen karayolunun mesafesi, trafik yoğunluğu, aracın cinsi, sosyal ve ekonomik faktörler dikkate alınarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan onayı ile yürürlüğe girer.

(2) Geçişi ücretli olan otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından, işletme hakkı verilen veya devredilenler hariç, ücretsiz olması uygun görülen kesimleri ile ücretsiz geçiş yapmasına izin verilecekler genel hükümlere göre belirlenir.

(3) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun, 3465 sayılı Kanun ve 3996 sayılı Kanun hükümlerine göre işletme hakkı verilen veya devredilen karayollarında geçiş ücretinin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller ile ücretsiz geçiş yapmasına izin verilecek olanlar sözleşmelerde düzenlenir.

Karayollarında erişme kontrolü uygulaması

MADDE 15 - (1) Belediye sınırları içindekiler de dâhil olmak üzere, Genel Müdürlüğün görev alanındaki karayolları, Genel Müdürlüğün teklifi üzerine Bakan onayı ile erişme kontrollü karayoluna dönüştürülebilir veya erişme kontrolü kaldırılabilir.

(2) Mevcut veya yeniden yapılandırılan karayollarında, erişme kontrolüne geçişin başlangıç tarihi ile yasaklamalar, kısıtlamalar ve erişme kontrolü uygulamasının kaldırılması Resmî Gazete’de yayımlanır.

(3) İşletme hakkı verilen veya devredilen erişme kontrolü uygulanan karayollarının ücretli ve erişme kontrollü olma niteliği sözleşmeleri süresince korunur.

Ulaşımın devamlılığı

MADDE 16 – (1) Erişme kontrolü uygulanması nedeniyle söz konusu karayolları sınırına bitişik taşınmaz sahipleri ile bu taşınmazlarla ilgili diğer hak sahiplerinin karayollarına giriş ve çıkışlarının iptal edilmesi halinde; Genel Müdürlük tarafından taşınmaz sahipleri ile bu taşınmazlarla ilgili diğer hak sahiplerinin ulaşimleri, toplayıcı yol yapılarak veya herhangi bir şekilde, mümkün olan en kısa mesafeden istifade edilerek sağlanır.

(2) Bu madde çerçevesinde ulaşım imkânı sağlanan taşınmaz sahipleri ile bu taşınmazlarla ilgili diğer hak sahipleri, Genel Müdürlükten ulaşım düzenine ilişkin olarak başka bir talepte bulunamaz.

Erişme kontrolü uygulanan karayollarına bağlantı, şehir geçişleri ve yerleşim

MADDE 17 - (1) Erişme kontrolü uygulanan karayollarına bağlantılar Genel Müdürlüğün uygun gördüğü yerlerde ve şekillerde yapılır. Erişme kontrolü uygulanan karayolu çevresinin bu bağlantı noktalarına ulaşımı, toplayıcı yollarla veya bağlantı noktasına ulaşan diğer yollar vasıtasıyla sağlanır.

(2) Erişme kontrolü uygulanan karayollarına bitişik taşınmaz sahipleri ile kiracıları veya kullananların arazilerinden erişme kontrolü uygulanan karayoluna doğrudan giriş ve çıkış hakları yoktur.

(3) Erişme kontrolü uygulanan karayolunun şehir geçişlerinde karayolunun şehir ile bağlantı ve ilişkilerinin düzenlenmesi, Genel Müdürlüğün teklifi üzerine, Bakanlık ve ilgili belediye tarafından müştereken kararlaştırılır. İşletme hakkı verilen veya devredilen erişme kontrolü uygulanan karayollarında, şehir geçiş güzergâhının veya karayolunun şehir ile bağlantı ve ilişkilerinin değiştirilmesinde işletici şirketin görüşü alınır.

(4) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında, erişme kontrolü uygulanan karayolu çevresinde, ilgili idare tarafından imar düzenlemesi yapılmadan önce, Genel Müdürlüğün olumlu görüşü alınır. Olumlu görüş alınmadan imar planı kesinleştirilemez.

Karayollarında kurulacak tesisler ve yasaklanan faaliyetler

MADDE 18 - (1) Erişme kontrolü uygulanan karayolu sınırları içinde Genel Müdürlüğün izniyle kurulacak tesis veya yapılacak faaliyetler dışında tesis kurulması veya faaliyette bulunulması yasaktır.

(2) Erişme kontrolü uygulanan karayolu sınırları içinde Genel Müdürlüğün izniyle kurulacak tesisler ve eklentileri mimarî, statik, tesisat ve her türlü fennî mesuliyeti Genel Müdürlükte olmak kaydıyla 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen yapı ruhsatıyesine tâbi değildir. Bu tesislerin plan ve projesi ile mülkiyet bilgileri inşaat başlamadan önce ilgili idarelere bildirilir. Bu tesisler erişme kontrolü uygulanan karayolunun müştemilatından sayılır. Bu tesislerin işletilmesi ile ilgili resmi makamlarca verilecek izin, ruhsat ve lisanslar bakımından, ilgili tesislerin kesinleşmiş karayolu güzergâh planlarına işlenmesi yeterli olup, ayrıca imar planına işlenme şartı aranmaz.

(3) Erişme kontrolü uygulanan karayolu sınırları içinde ve sınırlarında, Genel Müdürlükten izin alınmaksızın herhangi bir toprak hareketi, inşaat ve tesisat yapılması yasaktır.

(4) Erişme kontrolü uygulanan karayolları dışında kalan diğer karayollarının kenarında yapılacak tesislerin yola uzaklığı, yola giriş ve çıkış bağlantıları 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde Genel Müdürlüğün uygun görüşü ile belirlenir.

(5) Karayollarının fiziki güvenliği ile trafik güvenliğinin sağlanması amacıyla, karayolunu etkileyen deniz, göl, nehir ve dere kenarları da dâhil olmak üzere karayolu kenarlarında 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca, maden arama ve/veya işletme ruhsatı verilmeden önce Genel Müdürlüğün uygun görüşünün alınması zorunludur. Uygulamaya ilişkin diğer hususlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Genel Müdürlükçe hazırlanarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

(6) Karayolları sınır çizgileri dâhilinde çevre kirliliğine neden olan ve/veya trafik güvenliğini tehlikeye sokan her türlü atık madde ile moloz, inşaat, evsel, kimyasal ve benzeri atıkların bırakılması yasaktır.

(7) Karayolları yapı ve tesislerine yapılan her türlü müdahaleler kolluk kuvvetleri nezaretinde Genel Müdürlükçe veya Genel Müdürlüğün bildirimi üzerine mahallî mülkî amirliklerce ortadan kaldırılır. Bu müdahaleler sonucu oluşan zarar ve masraflar ile altıncı fıkradaki atıkların kaldırılması için yapılan masraflar sebep olanlardan tahsil edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çalışma Esasları

Karayolu güzergâhının tespiti

MADDE 19 - (1) Genel Müdürlük; otoyol, Devlet ve il yolları ağına giren karayolu güzergâhlarına ve bunların değişikliklerine ilişkin planlarını hazırlayarak, belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalan yerlerde imar planlarına işlenmesini belediye veya ilgili kurum ve kuruluşlardan talep eder. Belediye veya ilgili kurum ve kuruluşlar, karayolu güzergâhlarına ilişkin söz konusu planlara varsa itirazlarını en geç otuz gün içinde bildirir. Bu süre sonunda itiraz

edilmemişse güzergâh planları, ilgili kurum veya kuruluşlar açısından imar planına esas olmak üzere kesinleşir. İlgili kurum ve kuruluşlarca itiraz edilmesi halinde ise karayolu güzergâh planlarına yapılacak itirazlar Genel Müdürlükçe değerlendirilerek, itiraz tarihinden itibaren en geç yirmi gün içinde sonuçlandırılır. Belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan yerlerde ise karayolu güzergâh planları, il özel idareleri veya ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine edilmek suretiyle Genel Müdürlükçe doğrudan tayin ve tespit edilir ve uygulaması bu çerçevede yapılır. Bu fıkra hükümlerine göre son halini alan yol güzergâh planları Bakan onayı ile yürürlüğe girer. Bakan bu yetkisini Genel Müdüre devredebilir.

(2) İlgili kurum veya kuruluşlar mevcut imar planlarını kesinleşen karayolu güzergâh planlarına uygun olarak en fazla altmış gün içinde revize eder. İmar mevzuatının gerektirdiği diğer işlemler ilgili kurum ve kuruluş tarafından yürütülür. Revize edilen imar planına yapılan ve karayolu güzergâhında değişiklik gerektiren itirazlar Genel Müdürlükçe karara bağlanır.

(3) Karayolu güzergâh planlarının belirlenen süre sonunda, ilgili kurum veya kuruluşca imar planlarına işlenmemesi hâlinde, kesinleşen karayolu güzergâh planları Genel Müdürlükçe imar planlarına işlenir. Karayolu güzergâhlarının işlendiği imar planları Bakan tarafından resen onaylanmak suretiyle kesinleşir ve ilgili kurum ve kuruluşla bildirilir. Kesinleşen imar planlarının bir sureti Bayındırlık ve İskân Bakanlığına da gönderilir. Bu şekilde kesinleştirilen imar planları ile ilgili diğer işlemler, ilgili kurum ve kuruluş tarafından imar mevzuatının gerektirdiği şekilde yürütülür.

(4) Kesinleşen imar planlarında karayolu ve çevresine ilişkin daha sonra yapılacak her türlü ilave, değişiklik ve diğer çalışmalarda, trafik ve karayolu güvenliği açısından Genel Müdürlüğün görüşü alınır. Bu plana ilişkin değişiklikler hakkında ilgili mevzuatına göre ilan süresinin başladığı tarihte Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

(5) İlgili kurum veya kuruluşlar, kesinleşen karayolu güzergâh planlarına ilişkin olarak yapacakları imar planı çalışmalarında, Genel Müdürlükçe karayolu güzergâhına ilişkin hazırlanan jeolojik, jeoteknik ve fotogrametrik raporları esas almak zorundadır.

(6) Bu madde hükümleri çerçevesinde kesinleşen karayolu güzergâh planları kapsamında karayollarının yer aldığı alanlara ilişkin olarak, belediyeler veya il özel idarelerince, ilk kez yapılan imar planı düzenlemelerinde, otoyollar hariç olmak üzere, kesinleşmiş güzergâh planlarındaki karayolları, 3194 sayılı Kanunun 18 inci maddesi hükümleri dâhilinde oluşturulacak düzenleme ortaklık payları hesabına dâhil edilir. İlgili belediyeler veya il özel idareleri, söz konusu işlemleri Genel Müdürlük ile koordineli olarak ve ivedilikle sonuçlandırır.

Çalışma programının hazırlanması

MADDE 20 - (1) Genel Müdürlük, görev alanına giren karayollarına ilişkin üç yıllık çalışma programını hazırlayarak Bakan onayı ile uygulamaya koyar.

(2) Genel Müdürlük, görev alanına giren karayollarının bakımı ve onarımı ile ilgili olarak ilk yılı bütçesinde yeterli ödeneği bulunması kaydıyla, Maliye Bakanlığının görüşü üzerine üç yıla kadar gelecek yıllara sâri olacak şekilde yüklenmelere girişebilir.

Diğer kurum ve kuruluşların taleplerinin karşılanması

MADDE 21 - (1) Genel Müdürlük; kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanına ilişkin hizmet talepleri ile gerçek veya tüzel kişilerin konaklama tesisleri, akaryakıt satış istasyonları ve benzeri tesislerin karayoluna giriş ve çıkışlarının düzenlenmesine dair taleplerini, kendi çalışma programını da dikkate alarak yapılacak anlaşmalar çerçevesinde ve ücreti mukabilinde yerine getirmeye yetkilidir.

Kamulaştırma ve tahsis

MADDE 22 - (1) Genel Müdürlük, görev alanına giren her türlü karayolunun yapımı, geliştirilmesi, çevresinin korunması ve düzenlenmesi ve/veya tesislerin yapımı için gerekli taşınmazları kamulaştırma yetkisine sahiptir.

(2) İşletme hakkı verilen veya devredilen erişme kontrollü karayollarında, ihtiyaç doğması hâlinde yapılacak kamulaştırma işlemleri Genel Müdürlükçe yapılır. Sözleşmelerde, kamulaştırma bedelinin tamamının veya bir kısmının işletici şirkete ödenmesi hususu hükme bağlanabilir. Kamulaştırılan taşınmazlar ile üzerinde yapılan yapı ve tesisler Devlet malı hükmündedir.

(3) Karayolu güzergâh planlarına uygun olarak yapılan kamulaştırmalarda ilgili karayolu güzergâh planı yürürlükte olduğu sürece 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 23 üncü maddesi hükmü uygulanmaz.

(4) Genel Müdürlüğün görev ve faaliyetlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar, Genel Müdürlüğün talebi üzerine Maliye Bakanlığınca Genel Müdürlüğe tahsis edilir.

Trampa yetkisi

MADDE 23- (1) Genel Müdürlük; karayollarının yapımı ile ilgili olarak ihtiyaç duyacağı taşınmazların kamulaştırılmasında, kamulaştırma bedellerine karşılık gelmek üzere, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup da kendisine devir ve temlik edilmesi suretiyle elde ettiği taşınmazları, ilgililerin muvafakati dâhilinde trampa yapmaya yetkilidir.

(2) Karayolu güzergâhlarında yer alıp da bu madde hükümleri çerçevesinde trampa işlemlerinde kullanılmaya uygun olan, il ve ilçe merkezlerinde mahalle sınırları ile köy ve belde sınırları içerisinde kalan, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar, Genel Müdürlük tarafından maksadı ve sınırları belirlenerek alınacak kamu yararı kararında gösterilir. Söz konusu taşınmazlardan, Maliye Bakanlığınca devrinde sakınca olmadığı tespit edilenler, Genel Müdürlüğün talebi üzerine, Maliye Bakanlığınca tapu kütüklerine devir amacını gösteren şerh konulmak suretiyle Genel Müdürlüğe bedelsiz olarak devir ve temlik olunur.

(3) Genel Müdürlük, trampa işlemlerinde kullanılmak üzere devir ve temlik edilen taşınmazlar üzerinde, varsa çevre düzeni planı ve diğer planlardaki arazi kullanım kararlarını da göz önünde bulundurarak, gerektiğinde arazi düzenlemesi yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir. Arazi düzenlemesi, Genel Müdürlüğe devredilen taşınmazların tevhit ve ifraz işlemlerinden oluşur.

(4) Trampa edilecek taşınmazların değer tespitinde 2942 sayılı Kanunda öngörülen usul ve esaslar uygulanır.

(5) Genel Müdürlük, Maliye Bakanlığınca kendisine devir ve temlik edilen taşınmazların tevhit ve ifraz işlemleri sonucu oluşan arazileri kendi adına tescil ettirmeye, trampa işlemleri kapsamında tapu sicillerinde devir, tescil ve diğer her türlü işlemi yapmaya, trampa edilecek taşınmazlar arasında ortaya çıkabilecek değer farklılıklarını oran kısıtlaması olmaksızın ödemeye ya da tahsil etmeye yetkilidir. Maliye Bakanlığınca, bu maddede belirtilen amaçlarla kullanılmak üzere Genel Müdürlüğe devir ve temlik olunan taşınmazlardan, devir ve temlik tarihinden itibaren beş yıl içinde trampa işleminde kullanılmayanlar Maliye Bakanlığına iade edilir.

(6) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Maliye Bakanlığının müştereken çıkaracağı yönetmelikle belirlenir.

Karayollarında tesisat kurulması ve yerlerinin değiştirilmesi

MADDE 24- (1) Genel Müdürlüğün görev alanında bulunan karayollarının sınırları dâhilinde her türlü su, kanalizasyon, doğalgaz ve petrol boru hatları ile elektrik ve haberleşme hatları ve benzeri tesisat kurulması veya bu amaçlarla herhangi bir şekilde karayollarında faaliyette bulunulması, Genel Müdürlüğün iznine tâbidir. İhtiyaç hâlinde, söz konusu tesisatın yerlerinin değiştirilmesi, Genel Müdürlükçe ilgili kuruluşlardan talep edilebilir. İlgili kurum veya kuruluşlar, her türlü masrafi kendilerine ait olmak üzere, Genel Müdürlükçe belirtilen sürede bu değişikliği gerçekleştirmek zorundadır. Aksi hâlde Genel Müdürlük, yer değiştirme işlemlerini, giderleri ilgili kurum ve kuruluştan tahsil edilmek üzere bizzat yapar veya yaptırır.

(2) Her türlü su, kanalizasyon, doğalgaz ve petrol boru hatları ile elektrik ve haberleşme hatları ve benzeri tesisat kurulması için ilgililere kanunen tanınmış olan haklar, erişme kontrolü uygulanan karayolları sınırları içinde geçerli değildir.

(3) Karayollarının yapımı aşamasında, onaylanmış karayolu projeleri uyarınca karayolu sınır çizgisi içinde kaldığı tespit edilen, kamu kurum ve kuruluşları veya mevzuatı uyarınca özel kişiler tarafından tesis edilmiş ya da işletilmekte olan su, kanalizasyon, doğalgaz ve petrol boru hatları ile elektrik, haberleşme hatları ve ilgili tesisler, Genel Müdürlüğün talebi üzerine ilgilisi tarafından karayolu yapımını engellemeyecek şekilde yeniden düzenlenir. Gerekli hâllerde giderlerin nasıl karşılanacağı, Genel Müdürlük ile ilgili kişi, kurum ve kuruluş arasında yapılacak mutabakatla belirlenir. Hizmetin görülmesi açısından zorunluluk bulunması ve Genel Müdürlükçe belirtilen sürede yer değiştirme işlemlerinin yapılmaması hâlinde, üzerindeki hizmetlerin aksatılmamasına özen gösterilerek, teknik usul ve esaslarına uygun bir şekilde söz konusu tesisatın yer değiştirme işlemi bizzat Genel Müdürlükçe yapılır veya yaptırılır.

(4) İşletme hakkı verilen veya devredilen erişme kontrolü uygulanan karayollarında, bu madde kapsamında yer alan hususlar sözleşme ile düzenlenir.

Personele açılan davalarda hukuki yardım

MADDE 25- (1) Genel Müdürlüğün görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların; vekâlet verdikleri avukata, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168 inci maddesine göre yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre ödedikleri ücretler ile belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masraflar, kesinleşmiş mahkûmiyet kararı halinde geri alınmak kaydıyla, Komisyon kararı üzerine Genel Müdürün teklifi ve Bakan onayı ile karşılanabilir. Komisyonun oluşumu ile çalışmasına ve uygulamaya ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.

Sulh yoluyla çözüm yetkisi

MADDE 26- (1) Genel Müdürlüğün görev alanına giren işlerin yürütülmesi ile ilgili olarak, Genel Müdürlük ile kamu kurum ve kuruluşları, gerçek veya tüzel kişiler arasında ortaya çıkabilecek, ivedilikle çözülmesinde yarar görülen, bir sözleşme bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, henüz yargı mercilerine, hakeme veya icraya intikal etmemiş olan uyuşmazlıklarda; kovuşturulmasında veya yüksek dereceli merci ve mahkemelerce incelenmesini istemekte fayda umulmayan dava ve icra takiplerinden vazgeçilmesinde; anlaşma veya sözleşmelerin değiştirilmesinde veya bozulmasında; tanınacak veya terkin edilecek hak ve işe karşılık gelen menfaatlerden;

a) 1.000.000 Türk Lirasına kadar olanların sulh yolu ile hallinde Genel Müdür,

b) 1.000.001 Türk Lirasından 10.000.000 Türk Lirasına kadar olanların sulh yolu ile hallinde Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan,

c) 10.000.001 Türk Lirasından fazla olanların sulh yolu ile hallinde ise Bakanlar Kurulu, yetkilidir.

(2) Bu maddede belirtilen parasal sınırların karşılığı her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir. Bu madde kapsamında yapılan işlemler, Genel Müdürlüğün ilgili yıla ait faaliyet raporunda gösterilir.

Eğitim

MADDE 27- (1) Genel Müdürlük, görev alanına giren konularda, kendi personeli ile gerektiğinde ücreti karşılığında kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörden yerli ve yabancı ilgililerin iştirak edebileceği sertifikalı eğitim programları düzenleyebilir. Bu amaçla, Genel Müdürlük bünyesinde eğitim merkezi kurulabilir. Eğitim merkezinin çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Malzeme ocaklarından ve kamuya ait diğer yerlerden faydalanma

MADDE 28- (1) Genel Müdürlük; deprem, sel, çığ, su baskını ve benzeri tabii afetler nedeniyle hasar gören karayolu, köprü, tünel ve sanat yapılarının gecikmeksizin onarılması veya trafik güvenliğinin acilen sağlanarak trafiğe geçit verilebilmesi için, zorunlu durumlarda olayın vuku bulduğu mahalde veya yakınındaki kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan taş, kum ve ariyet ocağı gibi malzeme ocaklarından, izin almaksızın ve bedelsiz olarak malzeme kullanmaya yetkilidir.

(2) Karayolu güzergâh planları uyarınca, Devlet ormanları ile milli parklar kapsamındaki alanlarda, durumu ve sınıfına bakılmaksızın 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamındaki alanlarda, Hazinesin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, 3213 sayılı Kanun kapsamındaki yapı ve inşaat ham maddelerinin üretimine yönelik olarak gerekli olan sahalarda, karayolu sınır çizgisi içinde kalan ve karayolunun yapım, bakım ve onarım işlemleri için gerekli olan alanlar ile ham madde üretim izin alanları ve tesis alanları için ilgili mevzuatına göre alınması gereken izin ve işlemler Genel Müdürlüğün müracaatından itibaren, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından altmış gün içinde sonuçlandırılır. Bu izinler için 4342 sayılı Kanundan kaynaklanan ot bedeli hariç herhangi bir bedel ve teminat talep edilemez.

Otoyolların ve tesislerin değerlendirilmesi⁽¹⁾

MADDE 29 – (Değişik: 6/2/2014-6518/110 md.)

(1) Genel Müdürlüğün sorumluluğunda bulunan otoyollar ile bunlar üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıkları ile ilgili olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bunların mülkiyetinin devri hariç olmak üzere 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yazılı yöntemler ve diğer hükümler çerçevesinde işlem yapılır. 3465 sayılı Kanun ve 3996 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu madde kapsamında işletme haklarının verilmesi imtiyaz addolunmaz. Bu çerçevede imzalanacak olan sözleşmeler özel hukuk hükümlerine tabidir. İşletme haklarının verilmesine ilişkin haklar ve yükümlülükler, ücretsiz geçiş yapacak araçlar, geçiş ücretleri, artış oranları ve diğer hususlar işletme haklarının verilmesine ilişkin sözleşmelerde düzenlenir.

(2) 4046 sayılı Kanun çerçevesinde hisse satışı yönteminin uygulanmasına karar verilmesi durumunda; otoyollar ile bunlar üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıkların işletme hakları, imzalanacak işletme hakkı verilmesi sözleşmesi/sözleşmeleri ile hiçbir bedel alınmaksızın, işletme hakkı verilmesi sözleşmesi/sözleşmelerinin yürürlük tarihinden itibaren yirmi beş yıl süre ile Genel Müdürlük tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca kurulacak anonim şirkete/şirketlere verilir. Aynı sermaye konulması açısından, verilen işletme hakkı 1 (bir) Milyar TL olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca kurulacak anonim şirketin/şirketlerin sermayesine 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ilave edilir. Hisse satışında, hisse değerlemesi 4046 sayılı Kanun uyarınca ayrıca yapılır.

(3) İşletme hakkı verilenlerden elde edilecek gelirler anonim şirkete/şirketlere aittir. Bu şekilde işletme hakkı verilmesi sözleşmesine konu olan otoyollar ile bunlar üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıkların yapımı, bakımı, onarımı ve işletimi ile ilgili her türlü işler ve her türlü giderler Genel Müdürlüğe ait olmak üzere anonim şirket ile Genel Müdürlük arasında yapılacak sözleşmeler çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından yapılır veya yaptırılır.

(1) 6/2/2014 tarihli ve 6528 sayılı Kanunun 110 uncu maddesiyle bu maddenin başlığı “Otoyollar ve tesislerde işletme haklarının verilmesi” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(4) Sözleşme süresince her ay için uygulanmak üzere; işletme hakkı verilenlerden Genel Müdürlük tarafından bir ay içinde tahsil edilen tutarlar, tahsil edildiği ayı takip eden ayın on beşine kadar anonim şirkete/şirketlere aktarılır. Aktarılan tutarlardan 25/10/1985 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu gereğince ödenmesi gereken tutarlar kesildikten sonra kalan tutarın yüzde yirmi beşi Genel Müdürlük payı olarak aktarma tarihini takip eden on iş günü içinde, anonim şirket tarafından Genel Müdürlüğe ödenir. Bu madde kapsamında Genel Müdürlük tarafından yerine getirilmesi gereken yükümlülükler ile ilgili olarak Genel Müdürlük bütçesinde yeterli ödenek öngörülür.

(5) Bu madde kapsamında işletme haklarının verilmesine ilişkin sözleşmeler gereğince Genel Müdürlük tarafından işletme hakkının ilgili şirkete devri 3065 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesi hükmünün uygulanması açısından 4046 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (A) fıkrası kapsamında yapılmış kabul edilir. Bu kapsamda işletme hakkının ilgili şirkete devrine ilişkin düzenlenecek sözleşmeler damga vergisinden, yapılacak intikal işlemleri veraset ve intikal vergisinden müstesnadır.

(6) Bu anonim şirket/şirketlerdeki Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait kamu paylarının satışı tamamlanıncaya kadar bu şirket/şirketlerdeki kamuya ait hisseler ile imtiyazlı hisseler 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca Bakan tarafından idare ve temsil edilir. Yönetim Kurulu, yedi üyeden oluşur. Beş üye Bakan tarafından bildirilen, iki üye 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde belirlenerek Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bildirilen adaylar arasından Genel Kurul tarafından atanır.

Geçiş ücretini ödememe ve güvenliğin ihlali

MADDE 30- (1) Genel Müdürlük işletimindeki otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemediği tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, o güzergâhın en uzun mesafesine ait geçiş ücretinin on katı tutarında idarî para cezası verilir.

(2) Erişme kontrolü uygulanan karayollarında kısıtlanan ve yasaklanan işler veya hareketleri yapanlar ve yaptıranlar ile koruma alanı içine giren hayvan sahiplerine Genel Müdürlükçe yetkilendirilen personel veya trafik polisi, trafik polisinin görev alanı dışında kalan yerlerde jandarma personeli tarafından beş yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca karayolları sınır çizgileri dâhilinde yasaklanan fiilleri işleyenler hakkında 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri uygulanır. Şu kadar ki; 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (s) bendinde belirtilen fiillerin şehirlerarası yolcu ve yük taşımacılığı yapanlar tarafından karayolları sınır çizgileri dâhilinde işlenmesi halinde uygulanacak idarî para cezası beş yüz Türk Lirasından aşağı olamaz. Karayolları sınır çizgileri dâhilinde yasaklanan fiillerin denetimi ile 2872 sayılı Kanunda öngörülen yaptırımların uygulanmasında, Genel Müdürlük 2872 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca yetkilendirilmiş kuruluşlardan sayılır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen idarî para cezaları ile geçiş ücretleri ve ikinci fıkrasında yer alan idarî para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu sürede ödenmeyen geçiş ücretleri ve idarî para cezaları 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilir. Vergi daireleri tarafından tahsil edilen geçiş ücretleri, tahsilâtın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar Genel Müdürlük hesaplarına aktarılır.

(4) Birinci fıkra uyarınca ödenmesi gereken idarî para cezaları ile geçiş ücretleri ödenmeden, kabahatin işlendiği araçların fennî muayeneleri ile satış ve devirleri yapılmaz.

(5) 4046, 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemedten geçiş yapan araç sahiplerinden, işletici şirket tarafından o güzergâhın en uzun mesafesine ait geçiş ücreti ile birlikte, bu ücretin on katı tutarında ceza, genel hükümlere göre tahsil edilir. Ücretin on katı fazlası olarak tahsil edilen ceza tutarının yüzde altmışı, tahsilini izleyen ayın yedinci günü mesai bitimine kadar, işletici şirket tarafından Hazine payı olarak, yıllık kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine şekli ve içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirimle ödenir. İşletici şirket tarafından Hazine payının eksik bildirilmesi veya hiç bildirilmemesi ya da bildirildiği halde süresinde ödenmemesi halinde, Hazine payının ödenmesi gerektiği tarih ile tahsil edildiği tarih arasında geçen süreye 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre uygulanacak gecikme zammı ile birlikte ilgili vergi dairesince 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

(6) 4046, 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından ücretsiz geçiş yapan araçlar, işletici şirket tarafından bu maddenin yedinci fıkrasında öngörülen sürenin bitimini takip eden ilk iş gününde en yakın trafik kuruluşuna bildirilir.

(7) Geçiş ücretlerini ödemedten geçiş yapanlardan, ödemesiz geçiş tarihini izleyen yedi gün içinde yükümlü olduğu geçiş ücretini usulüne uygun olarak ödeyenlere, bu maddenin birinci fıkrası ile beşinci fıkrasında belirtilen cezalar uygulanmaz.

Yöneticilerin sorumluluğu ve yetki devri

MADDE 31 - (1) Genel Müdürlüğün her kademedeki yöneticileri yapmakla yükümlü bulundukları hizmet ve görevlerini; mevzuat hükümlerine, ulaştırma ana planına, stratejik plan ve programlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

(2) Genel Müdür ve her kademedeki yöneticiler, sınırlarını açıkça belirlemek kaydıyla yetkilerinden bir kısmını aslarına devredebilirler. Yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Düzenleme yetkisi

MADDE 32 - (1) Genel Müdürlük; kanunlarla görevli, yetkili ve sorumlu kılındığı hizmetlerin yürütülmesi amacıyla yönetmelik ve diğer idari düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM**Değiştirilen Hükümler**

MADDE 33- (31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 34 - (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 35 - (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 36 - (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 37 - (9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 38 - (9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 39 - (9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 40 - (9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 41 - (28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 42- (21/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 43 - (10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 44 - (28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 45- (1) 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 46 - (1) Bu Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Karayolları Genel Müdürlüğüne ait bölümünden çıkarılmış, ekli (3), (4) ve (5) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Karayolları Genel Müdürlüğüne ait bölümüne eklenmiştir. ⁽¹⁾

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 47 - (1) 11/2/1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 6/6/1972 tarihli ve 1593 sayılı Erişme Kontrollü Karayolları Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Mevzuatta anılan kanunlara yapılan atıflar bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunla yapılan düzenlemeler sonucunda kadro unvanları değişmeyenler, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın aynı unvanlı kadrolara atanmış sayılır.

(2) Bu Kanunla yapılan düzenlemelere göre kadro unvanları kaldırılan veya değiştirilen daire başkanlarından bu Kanunla oluşturulan daire başkanı kadrolarına otuz gün içinde atanamayanlar, ekli (4) sayılı listede belirtilen müşavir kadrolarına atanmış sayılır. Müşavir kadrolarının herhangi bir nedenle boşalması veya kullanılmaması hâlinde, anılan kadrolar herhangi bir işlem yapılmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bunlar, yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî haklarını almaya devam eder. Bunların, atandıkları yeni kadrolarının aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî hakları toplamının net tutarının, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî hakları toplamının net tutarından az olduğu takdirde aradaki fark, atandıkları kadroda kaldıkları sürece, farklılık giderilinceye kadar, herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi olmaksızın tazminat olarak ödenir.

(3) Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında avukat olarak görev yapmakta iken 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 28 inci maddesine dayanılarak Hazine avukatı olarak atanarlardan bu Kanunun yayımı tarihinde görevde bulunanlar, on beş gün içinde başvurmaları halinde Genel Müdürlüğün teşkilat yapısı göz önünde bulundurularak, görev yapmakta oldukları yere öncelik verilmek suretiyle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla işgal ettikleri kadro derecelerine göre, başvurdıkları tarihten itibaren on beş gün içinde Genel Müdürlükçe merkez veya taşra teşkilatında avukat unvanlı kadrolara atanırlar. Bu fıkra hükmüne göre atanarlardan, atandıkları kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile fazla mesai ücreti ve avukatlık vekâlet ücreti hariç diğer malî hakları toplamının net tutarının, önceki

(1) Bu maddede yer alan kadrolarla ilgili olarak 13/7/2010 tarihli ve 27640 sayılı Resmi Gazete'ye bakınız.

kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile fazla mesai ücreti ve avukatlık vekâlet ücreti hariç diğer malî hakları toplamının net tutarından az olması hâlinde, aradaki fark, atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece, farklılık giderilinceye kadar, herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Bu Kanunla ihdas edilen diğer avukat kadrolarına, 2010 ve 2011 yılı bütçe kanunlarındaki sınırlamalara tabi olmaksızın atama yapılır.

(4) Maliye Bakanlığı uhdesinde Hazine avukatları tarafından takip edilmekte olan Genel Müdürlük ile ilgili dava ve icra takiplerine ilişkin tüm dosyalar, Maliye Bakanlığı ve Genel Müdürlükçe müştereken belirlenecek esaslara göre bu Kanunun yayımını izleyen bir yıl içinde Genel Müdürlüğe devredilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleriyle ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem Genel Müdürlük adına yapılmış sayılır. ⁽¹⁾

(5) Genel Müdürlüğün mülkiyetinde iken 5018 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesi gereğince Hazineye devredilen taşınmazlardan satışı yapılmamış, başka kurum ve kuruluşlara tahsis edilmemiş ve devredilmemiş olanların mülkiyeti, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Genel Müdürlüğe devredilir.

(6) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Genel Müdürlüğün muhasebe hizmetlerini yürüten ve Maliye Bakanlığı kadrolarında bulunan personel, Genel Müdürlüğün talebi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren beş yılı geçmemek üzere muhasebe hizmetlerini yürütmeye devam eder.

(7) Genel Müdürlüğün bu Kanunun yayımlandığı yıla ilişkin harcamaları, söz konusu yıl Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda yer alan Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesindeki ödeneklerden yapılır ve Genel Müdürlüğün tahsil edilen gelirleri de genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Genel Müdürlüğün bu Kanunun yayımlandığı yıla ilişkin bütçe uygulamaları, genel bütçeli idareler için uygulanan usûl ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

(8) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut düzenleyici işlemlerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(9) Bu Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen geçiş ücretlerinin belirlenmesine ilişkin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde geçiş ücretleri belirleninceye kadar, mevcut otoyollar bakımından, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarı ile geçerli olan ücretlerin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 48- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 49- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 189 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan “altı ay” ibaresi “bir yıl” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(I) SAYILI CETVEL
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
MERKEZ TEŞKİLATI

		<u>Ana Hizmet Birimleri</u>	<u>Danışma ve Denetim Birimleri</u>	<u>Yardımcı Hizmet Birimleri</u>
Genel Müdür	Genel Müdür Yardımcısı	Etüt, Proje ve Çevre Dairesi Başkanlığı	Teftiş Kurulu Başkanlığı	İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı
	Genel Müdür Yardımcısı	Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Hukuk Müşavirliği	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
	Genel Müdür Yardımcısı	Yol Yapım Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı
		Tesisler ve Bakım Dairesi Başkanlığı		
		Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı		
		İşletmeler Dairesi Başkanlığı		
		Makine ve İkmal Dairesi Başkanlığı		
		Sanat Yapıları Dairesi Başkanlığı		
		Taşınmazlar Dairesi Başkanlığı		
		Program ve İzleme Dairesi Başkanlığı		

**6001 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	6001 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6111	Geçici Madde 1	13/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere 25/2/2011
6518	10, 29	19/2/2014